

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 1201/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Maciej Schulz

Sędziowie: SO Zenon Stankiewicz

SO Ludmiła Tułaczko (spr.)

protokolant: protokolant sądowy Monika Oleksy

przy udziale -----

po rozpoznaniu dnia 10 kwietnia 2017 r. w Warszawie

sprawy E. W. córki J. i J. ur. (...) w W.

oskarżonej o przestępstwo z art. 300 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie

z dnia 3 czerwca 2016 r. sygn. akt VIII K 442/14

na podstawie art. 105 § 1 i 2 k.p.k. prostuje oczywistą omyłkę pisarską w sygnaturze wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Wydział VI Cywilny z dnia 27 maja 2009r. w ten sposób, że w miejsce błędnej sygnatury VI Ca 868/08 wpisuje prawidłową sygnaturę VI ACa 862/08; utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok; zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. B. (1) kwotę 516, 60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz podatek VAT; zasądza od oskarżonej E. W. na rzecz Grupy (...) Spółka Akcyjna kwotę 840 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w drugiej instancji.

SSO Zenon Stankiewicz SSO Maciej Schulz SSO Ludmiła Tułaczko

Sygn. akt VI Ka 1201/16

UZASADNIENIE

E. W. została oskarżona o to, że:

w okresie od 22 października 2001 r. do 25 lipca 2011 r, w W. działając w celu udaremnienia wykonania orzeczeń sądów: nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 22 października 2001r. (sygn. akt III Nc 180/01), nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 10 maja 2005r, (sygn. akt III Nc 100/05), wyrok SO w Warszawie Wydział III Cywilny z dnia 28 marca 2008r. (sygn. akt II C 656/06), wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie Wydział VI Cywilny z dnia 27 maja 2009r. (sygn. akt VI ACa 868/08) oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010r. (sygn. akt CSK. 10/10) udaremniała zaspokojenie swojego wierzyciela-Centrali (...) S.A. z siedzibą w K. poprzez uszczuplenie swojego majątku darowując w dniu 9 czerwca 2009r. własność lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) (nr KW (...)) na rzecz K. W. a także A. W. oraz zbywając w

dniu 30 września 2009r. (data wpisu w KRS) część udziałów spółki (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. na rzecz K. W.,
tj. o czyn z art. 300 § 2 kk,

Po rozpoznaniu sprawy VIII K 442/14 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie na mocy wyroku z dnia 3 czerwca 2016r. orzekł:

1. W ramach zarzuconego czynu oskarżoną E. W. uznał za winną tego, że, w celu udaremnienia wykonania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 22 października 2001 r. (sygn. akt III Nc 180/01), nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 10 maja 2005 r. (sygn. akt III Nc 100/05), wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział III Cywilny z dnia 28 marca 2008 r. (sygn. akt II C 656/06), wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Wydział VI Cywilny z dnia 27 maja 2009 r. (sygn. akt VI ACa 862/08, udaremniała zaspokojenie swojego wierzyciela –Centrali (...) S.A. z siedzibą w K. przez uszczuplenie swojego majątku, w ten sposób, że darowała w dniu 9 czerwca 2009r. w W. własność lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. (nr KW (...)) na rzecz K. W. oraz A. W. i za to na podstawie art. 300 § 2 kk skazał ją i wymierzył jej karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 69 § 1 kk, art. 70 § 1 pkt. 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 (trzech) lat;

3. zwolnił oskarżoną od ponoszenia kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu;

4. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy adw. P. B. (1) koszty nieopłaconej pomocy z urzędu w wysokości 756 (siedemset pięćdziesiąt sześć) złotych +VAT;

5. zasądził od oskarżonej na rzecz oskarżyciela posiłkowego Centrali (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. zwrot poniesionych kosztów procesu, 300 (trzysta) złotych opłaty oraz wydatki z tytułu ustanowienia pełnomocnika w wysokości 1056 (tysiąc pięćdziesiąt sześć) złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonej E. W., który zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonej. Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 i 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1) **błąd w ustaleniach faktycznych** polegający na przyjęciu, iż oskarżona działała z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela, podczas gdy ze zgromadzonego materiału (opinie biegłych, wyjaśnienia oskarżonej, treść księgi wieczystej) wynika, iż jej zamiarem było jedynie spełnienie woli swojego ojca i przekazanie nieruchomości dzieciom, a nie udaremnienie zaspokojenia wierzyciela, który to błąd spowodował niezasadne przypisanie oskarżonej czynu z art. 300 § 2 KK,

2) **błąd w ustaleniach faktycznych** polegający na ustaleniu, iż oskarżona udaremniała zaspokojenie swojego wierzyciela, podczas gdy posiadała ona majątek z którego wierzyciel mógł się zaspokoić tj. posiadała 1/2 nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz 1/2 nieruchomości położonej w C. (k.186 - pismo komornika), a brak egzekucji z tych nieruchomości leży po stronie komornika i wierzyciela,

3) obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie **art. 4, 7, 410 i 424 § 1 KPK** polegającej rozstrzygnięciu sprawy wyłącznie na podstawie dowodów obciążających oskarżoną i pominięciu wyjaśnień oskarżonej korzystnych dla niej, tylko z powodu dokonania darowizny po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny, podczas gdy (i) oskarżona dokonała darowizny lokalu niecałe trzy miesiące po założeniu księgi wieczystej dla lokalu realizując wolę swojego ojca oraz (ii) nie miała świadomości prawomocności wyroku Sądu Apelacyjnego, tym bardziej, że dotychczasowe rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w sprawie I CSK 168/08 było dla niej korzystne i była przekonana, że kolejne również będzie korzystne dla niej, oraz (iii) po przebytym udarze mózgu w 2005 r. miała ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem, posiadała zaniki pamięci i obniżony intelekt, co wskazuje na fakt, iż nie działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli,

4) obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie **art. 4, 7, 410 i 424 § 1 KPK** poprzez odmowę wiary zeznaniom oskarżonej w zakresie braku zamiaru w pokrzywdzeniu wierzyciela z powodu faktu, iż oskarżona natychmiast darowała mieszkanie synom po wyroku Sądu Apelacyjnego, a nie natychmiast po tym jak je wykupiła, niemal rok potem, podczas z gdy z księgi wieczystej lokalu wynika, iż została ona założona dopiero w dniu 10 marca 2009 r. i po jej założeniu oskarżona mogła formalnie zbyć nieruchomości zgodnie z wolą ojca, co nastąpiło ponad 2 miesiące później, które to naruszenie miało wpływ na błędne ustalenie przez Sąd, iż oskarżona miała zamiar pokrzywdzenia wierzyciela,

5) obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie **art. 4, 7, 410 i 424 § 1 KPK** poprzez odmowę wiary zeznaniom oskarżonej w zakresie braku zamiaru w pokrzywdzeniu wierzyciela z powodu faktu, iż oskarżona powoływała się na zaniki pamięci, co do swoich czynności w przedmiotowej sprawie, podczas gdy zaniki pamięci wynikały z przyczyn zdrowotnych, co potwierdziły opinie biegłych,

6) obrazę przepisów prawa procesowego tj. **art. 4, 7, 410 i 424 § 1 KPK** poprzez niewzięcie pod uwagę okoliczności korzystnych dla oskarżonej takich jak wnioski z opinii psychologicznej z dnia 9 marca 2015r. i z dnia 28 maja 2015r. stwierdzające wyraźne obniżenie intelektu po udarze mózgu w stosunku do sprawności intelektualnej przed tego zdarzenia, podczas gdy okoliczności te powodują, iż oskarżona nie działała z zamiarem kierunkowym na udaremnienie zaspokojenia pokrzywdzonej spółki, bowiem nie można przypisać winy z dokonaniu darowizny jako spełnieniu woli jej ojca, m.in. z powodu, iż w sposób ograniczony mogła pokierować swoim działaniem,

7) obrazę przepisów prawa procesowego tj. **art 366 w zw. z art. 167 KPK** poprzez brak przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości majątku posiadanego przez oskarżoną tj. 1/2 nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz 1/2 nieruchomości położonej w C., celem określenia czy darowizna spowodowała uszczuplenie majątku oskarżonej i udaremnienie zaspokojenia wierzyciela,

z ostrożności obrońca podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego tj. **art. 300 § 2 KK**, poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy nie doszło do udaremnienia zaspokojenia wierzyciela, bowiem (i) z pisma komornika (k. 186) wynika, iż oskarżona jest właścicielem 1/2 nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz 1/2 nieruchomości położonej w C., w których wierzyciel mógłby się bezproblemowo zaspokoić, oraz (ii) sytuacja wierzyciela przed wykupem mieszkania jak i po jego niezwłocznym zbyciu przez oskarżoną pozostała taka sama, a oskarżona była tylko powiernikiem woli jej ojca.

W konkluzji obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu. Ponadto o zasądzenie od Skarbu Państwa wynagrodzenia za udzieloną oskarżonej obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym, która nie została opłacona, ani w całości, ani w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy nie została uwzględniona. Wbrew zarzutom skarżącego Sąd I instancji zasadnie przypisał oskarżonej popełnienie czynu z art. 300 § 2 kk. Niesłusznie obrońca zarzuca w apelacji błąd w ustaleniach faktycznych argumentując, że zamiarem oskarżonej było jedynie spełnienie woli swojego ojca poprzez przekazanie nieruchomości wnukom K. i A. W., nie zaś udaremnienie zaspokojenia swojego wierzyciela. Z takim stanowiskiem nie można się zgodzić. Sąd odwoławczy w pełni podziela argumentację Sądu I instancji zawartą w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, która została rozwinięta przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego w odpowiedzi na apelację wniesioną przez obrońcę. Ustalenia Sądu I instancji są prawidłowe, logicznie uzasadnione oceną materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie. Nie ulega wątpliwości, że zamiarem oskarżonej E. W. było udaremnienie zaspokojenia wierzyciela. Zamiar tej wynika z kolejności podejmowanych przez oskarżoną działań i ich skutku w postaci w wyzbycia się majątku, z którego mógłby zaspokoić się wierzyciel. Oskarżona w dniu 9 czerwca 2009r. darowała należące do niej mieszkanie swoim synom. Akt darowizny miał miejsce 12 dni po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny w Warszawie z dnia 27 maja 2009r. sygn. VI ACa 862/ 08, stanowiącego podstawę do egzekwowania zasądzonej kwoty. Obrońca zarzuca w apelacji, że Sąd I instancji błędnie zinterpretował powyższe działania. Niezasadnie argumentuje, że o braku zamiaru działania w celu udaremnienia zaspokojenia wierzyciela

świadczy to, że przecież oskarżona darowiznę na rzecz synów mogła uczynić dopiero po ustanowieniu księgi wieczystej dla wyodrębnionego lokalu, co miało miejsce w dniu 10 marca 2009r. Ten argument nie przekonuje, bowiem przedmiotowy lokal położony w W. przy ulicy (...), od momentu wykupienia był wynajmowany. Posłużył nawet, jako zabezpieczenie pożyczki od osoby prywatnej i ustanowienia hipoteki. Tymczasem gdyby zamiarem oskarżonej było jedynie wypełnienie woli zmarłego ojca to niewątpliwie darowiznę uczyniłaby bezzwłocznie po założeniu księgi wieczystej, czyli w marcu 2009r. Zasadnie Sąd I instancji, porównując daty wydania prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie VI ACa 862/08 z dnia 27 maja 2009r. i rozporządzenia w postaci darowizny mieniem zagrożonym zajęciem wyprowadził z nich wnioski o zamiarze udaremnienia egzekucji z tego majątku. Darowizna została uczyniona w dniu 9 czerwca 2009r., czyli 12 dni po wyroku, który utrzymywał w mocy dwa nakazy zapłaty na rzecz Centrali (...): 1. III Nc 180/01 kwoty 89.515,83zł; 2. sygn. III C 100/05 kwoty 618.806,22 zł. Darowizna skutkowałą uniemożliwieniem zaspokojenia wierzyciela, bowiem synowie oskarżonej w dniu 27. 04.2011r. zbyli to mieszkanie osobie trzeciej. Niezasadnie obrońca zarzuca w apelacji, że oskarżona posiadała majątek, z którego wierzyciel mógł się zaspokoić. Podaje, że E. W. była właścicielką 1/2 udziału w dwóch nieruchomościach. Pierwszej położonej w C. i drugiej położonej przy ulicy (...) w W.. Zdaniem obrońcy, brak egzekucji z tych nieruchomości leży po stronie komornika i wierzyciela. Tymczasem oskarżona posiadała tylko jedną nieruchomość położoną w W. przy ulicy (...) na osiedlu (...). Nieruchomość ta została sprzedana przez komornika i wierzyciel - Centrala (...) S.A. otrzymał kwotę 79 169,85 zł. Niezasadnie więc obrońca zarzuca naruszenie art. art 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez brak przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości majątku posiadanego przez oskarżoną tj. 1/2 nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz 1/2 nieruchomości położonej w C., celem określenia czy darowizna spowodowała uszczuplenie majątku oskarżonej i udaremnienie zaspokojenia wierzyciela. O tym, że rozporządzenie mieniem w postaci mieszkania poprzez darowanie go synom faktycznie udaremniało egzekucję świadczy porównanie należność głównej z tytułu obu nakazów zapłaty, do wartości rynkowej mieszkania. Należność, zasądzona na podstawie obu nakazów zapłaty to łącznie 708.322,95 zł. Wartości mieszkania, wynosiła 372 171 zł /k- 152/ według stanu na dzień 15 września 2008r. Oznacza to, że poprzez sprzedaż mieszkania w drodze egzekucji komorniczej wierzyciel uzyskałby połowę swojej należności głównej. Żaden ze składników majątku oskarżonej nie byłby w stanie zaspokoić wierzyciela w takiej wysokości. Niezasadnie obrońca zarzuca w apelacji brak świadomości oskarżonej, co do prawomocności wyroku Sądu Apelacyjnego. E. W., zdaniem skarżącego, była przekonana, że tak jak w sprawie sygn. I CKs 168/08, rozstrzygnięcia będą dla niej korzystne. Ponadto po udarze mózgu w 2005r. miała ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem z uwagi na zaniki pamięci i obniżony intelekt. Obrońca powołuje się na dane zawarte w opiniach: psychologicznej i psychiatrycznej, stwierdzających wyraźne obniżenie intelektu po udarze mózgu w stosunku do sprawności intelektualnej sprzed tego zdarzenia. Zasadnie Sąd I instancji ustalił, że o świadomym działaniu oskarżonej świadczy także i to, że jako radca prawny miała rozeznanie, co do podejmowanych działań. Nie tylko wiedziała, jakie kroki podejmował wierzyciel, ale także wiedziała, jakie konsekwencje prawne pociąga za sobą prawomocność wyroku sądu II instancji. Z opinii psychiatrycznej i psychologicznej znajdujących się w aktach sprawy wynika, że zdolność ta była ograniczona jedynie w stopniu nieznacznym. Ponadto w postępowaniach sądowych toczących się z udziałem oskarżonej i oskarżyciela posiłkowego oskarżona i jej mąż byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, z którego porad prawnych korzystali. W tej sytuacji przyjąć należy, że oskarżona wiedziała, jakie są skutki prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego. Działała świadomie, ponieważ podejmowane przez nią czynności układają się w logiczny ciąg zdarzeń. Najpierw starała się o wyodrębnienie własności lokalu. Wykupiła lokal po preferencyjnych cenach. Zawarła umowę pożyczki, która zabezpieczyła hipoteką na mieszkaniu, zawierała umowy w formie aktu notarialnego np. nabycia mieszkania potem darowizny nieruchomości a przecież podczas zawierania tego rodzaju umów notariusz weryfikuje zdolność do czynności prawnych. Te okoliczności dowodzą, że E. W. miała świadomość przyszłych działań podejmowanych przez wierzyciela, czyli wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec niej. Procesy sądowe z wierzycielem toczyły się już od 2001r. Tak długi czas wskazuje na to, że oskarżona wiedziała, że konsekwencją wyroków będzie ich wykonanie a więc majątek, który posiada zagrożony jest zajęciem komorniczym. Działanie oskarżonej miało na celu udaremnienie egzekucji, które należy rozumieć także, jako ograniczenie lub utrudnienie jej prowadzenia. Nie jest, więc wymagane, aby w czasie przestępnego działania istniało już orzeczenie, którego wykonanie sprawca chce udaremnąć. Przepiętwa z art. 300 §2 k.k. można dopuścić się również wtedy, gdy egzekucja dopiero grozi a więc w okresie, kiedy wierzyciel w sposób niedwuznaczny daje do zrozumienia, że postanowił dochodzić swojej pretensji majątkowej w drodze sądowej. /

SN 17 listopada 2011r. sygn. V KK 226/11. Wymierzona oskarżonej kara nie nosi cech rażącej surowości. Przy jej wymiarze Sąd I instancji uwzględnił wszystkie okoliczności wymienione w art. 53 § 1 i 2 k.k.

Z tych powodów Sąd odwoławczy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok nie doszukując się błędów wskazanych w apelacji obrońcy. Sprostował jedynie prawidłową sygnaturę wyroku opierając się na danych zawartych w odpisie orzeczenia załączonym do akt sprawy. /k- 247/ O kosztach orzekł na podstawie art. 640 k.p.k. w zw. z art. 628 pkt 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k.

SSO Zenon Stankiewicz SSO Maciej Schulz SSO Ludmiła Tułaczko